

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовче відділення
«Відкритий шлях до вищої освіти»
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Дане Положення визначає основні напрями і принципи діяльності підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі Університет) як невідокремленого структурного підрозділу університету.

1. Загальні положення

1.1. Підготовче відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» (далі – підготовче відділення) створене відповідно до наказу ректора на підставі рішення Вченої ради від ____ січня 2026 року.

1.2. Метою функціонування підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» є подолання освітніх втрат, що виникли внаслідок тимчасової окупації територій України чи широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України та збереження людського капіталу шляхом підвищення рівня підготовки громадян України до вступних випробувань та конкурсного відбору на навчання для здобуття вищої освіти.

1.3. Підготовче відділення діє відповідно до Конституції України, Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватись навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності» від 27.08.2010 р. № 796, постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти» від 10.12.2025 р.

№ 1628, наказів та інших нормативних документів Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Статуту Університету, рішень Вченої ради Університету, наказів Університету та цього Положення.

1.4. Підготовче відділення надає платну освітню послугу: «Підготовка до вступу до закладів вищої освіти та до зовнішнього незалежного оцінювання / національного мультипредметного тесту».

1.5. При наданні платних освітніх послуг застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють надання послуг у сфері освітньої діяльності.

1.6. Порядок надання платних освітніх послуг здійснюється відповідно до Порядку реалізації експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту підготовки слухачів підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» у закладах вищої освіти» від 10.12.2025 р. № 1628.

1.7 Підготовче відділення працює у взаємодії з приймальною комісією, відділом кадрів, бухгалтерією, канцелярією, деканатами, кафедрами та іншими підрозділами Університету.

1.8. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться відповідно до чинного законодавства та Статуту Університету.

1.9. Підготовче відділення може мати штамп.

1.10. Підготовче відділення не є окремою юридичною особою та здійснює свою діяльність від імені Університету в межах повноважень, визначених цим Положенням.

2. Основні напрями діяльності

2.1. Здійснення підготовки до вступу до Університету та до зовнішнього незалежного оцінювання / національного мультипредметного тесту для громадян України таких категорій:

1) жителі тимчасово окупованих Російською Федерацією територій

України, територій активних бойових дій (територій активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси), територій можливих бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 28 лютого 2025 р. № 376, які не змогли взяти участь у вступній кампанії;

2) особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення;

3) особи, звільнені з військової служби усіх категорій після 24 лютого 2022 р.;

4) громадяни України, які проходять військову службу, що мають можливість, бажання і згоду командування;

5) громадяни України, які повернулися з-за кордону;

6) громадяни України, які перебувають за кордоном;

7) особи, зареєстровані для участі в національному мультипредметному тесті, які не з'явилися на тестування і при цьому не належать до категорій осіб, зазначених у підпунктах 1-5 цього пункту;

8) особи, які не успішно склали національний мультипредметний тест;

9) випускники останнього року навчання закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти.

2.2. Набір на підготовчі курси слухачів та організація навчального процесу. Слухачі підготовчого відділення – особи, що навчаються на підготовчому відділенні і яким університет надає платні освітні послуги.

2.3. Безкоштовне надання замовнику повної, доступної та достовірної інформації щодо порядку та умов надання освітньої платної послуги, її вартості, порядку та строку оплати. Замовник – фізична чи юридична особа, яка на підставі договору (контракту, заяви) з навчальним закладом замовляє навчальному закладу платну послугу для себе або іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

2.4. Інформаційний супровід слухачів підготовчого відділення під час

навчання.

2.5. Розробка навчальних планів, програм, графіків навчального процесу, розкладу занять, проектів наказів про зарахування (відрахування) слухачів, інших документів, що стосуються діяльності підготовчого відділення.

2.6. Розробка інформаційних і навчально-методичних матеріалів для слухачів підготовчого відділення.

2.7. Впровадження разом з іншими структурними підрозділами університету освітніх програм, передбачених дійсним Положенням.

2.8. Співпраця з іншими закладами освіти.

2.9. З урахуванням потреб та відповідно до законодавства для окремих категорій слухачів підготовчого відділення забезпечує українознавчий компонент, психологічну підтримку, професійну орієнтацію.

3. Структура, склад і підпорядкування підготовчого відділення

3.1. Підготовче відділення знаходиться в безпосередньому підпорядкуванні ректора університету.

3.2. Штатний розклад і структура підготовчого відділення затверджуються ректором університету.

3.3. Адміністративне та організаційно-методичне керівництво діяльністю підготовчого відділення здійснює завідувач відділення, який призначається і звільняється ректором університету.

3.4. Завідувач відділення:

- подає пропозиції з кадрових питань ректору Університету щодо визначення штату викладачів та співробітників відділення, початку та припинення дії строкового трудового договору;

- подає пропозиції ректору Університету стосовно надбавок і преміювання залежно від обсягів роботи, наявності коштів, посади та кваліфікації працівників;

- розподіляє педагогічне навантаження викладачів та контролює його виконання;
- подає пропозиції стосовно функціональних обов'язків працівників відділення, навчально-методичної документації.
- очолює роботу підготовчого відділення;
- несе персональну відповідальність за організацію освітнього процесу, дотримання фінансової дисципліни та виконання вимог чинного законодавства.

3.5. Навчальні заняття на підготовчих курсах проводять штатні викладачі університету або сумісники, як зовнішні, так і внутрішні, з оплатою за фактично відпрацьований час за межами їх робочого часу на основній посаді.

3.6. Права та обов'язки працівників відділення передбачені їх посадовими інструкціями.

3.7. До складу відділення можуть входити інші структурні підрозділи у разі, якщо їх діяльність співпадає з діяльністю підготовчого відділення.

4. Порядок роботи і організація навчального процесу

4.1. Підставою для оголошення прийому на навчання на підготовчому відділенні є рішення про його відкриття, освітня програма підготовчого відділення та дійсне Положення про підготовче відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» МДПУ імені Богдана Хмельницького, затверджене Вченою радою університету.

4.2. Тривалість програми (програм) підготовки слухачів підготовчого відділення становить від трьох до шести місяців.

4.3. Зарахування слухачів підготовчого відділення здійснюється один або два рази на рік за рішенням закладу вищої освіти: не пізніше 1 грудня та/або не пізніше 1 березня відповідно до цього Положення.

Особа може отримати для навчання на підготовчому відділенні державний грант на навчання одноразово.

4.4. Фізичні особи, зазначені у пункті 2.1, можуть набути статусу слухача підготовчого відділення, якщо вони здобули повну загальну середню освіту (завершують її здобувати в поточному навчальному році) і раніше не навчалися на підготовчому відділенні та/або не набували статусу здобувача вищої освіти на першому або другому рівні вищої освіти за кошти державного бюджету (крім осіб, які не розпочали навчання) та/або за кошти фізичних (юридичних) осіб.

4.5. Для набуття статусу слухача підготовчого відділення особи подають через офіційний веб-сайт закладу вищої освіти заяву в режимі он-лайн із зазначенням:

прізвища, власного імені, по батькові (за наявності), дати народження, паспортних даних;

реквізитів документа про повну загальну середню освіту, - якщо такі реквізити містяться в Реєстрі документів про освіту Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі - Єдина електронна база); або

відомостей про надання засвідченої копії документа, інформація про який відсутня в зазначеному Реєстрі; або

відомостей про видачу довідки про навчання на останньому році навчання закладу загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти;

категорії учасників експериментального проекту, передбаченої пунктом 2.1 цього Положення, та реквізитів або відомостей про надання електронних копій оригіналів підтвердних документів;

форми підготовки (денна або дистанційна);

навчального предмета на вибір (в разі зазначення іноземної мови додатково здійснюється вибір мови із запропонованого переліку);

джерела фінансування (за рахунок коштів державного бюджету у визначених цим Порядком випадках або за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб).

4.6. У разі навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб

укладається відповідний договір (контракт) про фінансові зобов'язання щодо оплати навчання. Договір (контракт) про фінансові зобов'язання щодо оплати навчання може бути укладений дистанційно з накладенням кваліфікованих електронних підписів, зокрема шляхом акцептування публічної оферти.

4.7. До заяви в електронній формі особа додає мотиваційний лист разом з додатками, що надсилаються нею на визначену закладом вищої освіти адресу електронної пошти.

4.8. Для іноземних документів про освіту здійснюється валідація шляхом проведення аналізу документа про освіту в частині відповідності освітнього рівня умовам доступу до вищої освіти та вимогам щодо оформлення документів про освіту. Валідація здійснюється приймальною комісією закладу вищої освіти або установою, на яку покладено функції національного інформаційного центру академічної мобільності.

4.9. Приймальна комісія закладу вищої освіти за підсумками розгляду поданої особою заяви, доданих до неї документів та перевірки щодо відповідності особи вимогам щодо участі в експериментальному проекті приймає рішення про зарахування особи на навчання на підготовчому відділенні.

4.10. Накази про зарахування особи слухачем підготовчого відділення видаються ректором університету на підставі рішення приймальної комісії закладу вищої освіти.

4.11. У разі коли слухач підготовчого відділення без поважних причин не розпочав навчання протягом 10 календарних днів від дати їх початку, наказ про зарахування скасовується в частині, що стосується такої особи.

4.12. Освітній процес на підготовчому відділенні проводиться відповідно до Положення про підготовче відділення, освітньої програми підготовчого відділення та положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти.

4.13. Освітня програма підготовчого відділення включає навчання слухачів підготовчого відділення з кожного обов'язкового навчального

предмета в обсязі, не меншому ніж 90 годин безпосередньої участі слухачів в освітньому процесі, та містить не менше одного навчального предмета на вибір у такому самому обсязі.

4.14. Пропущені слухачем заняття з причин, що не залежать від Університету, не підлягають відпрацюванню та не є підставою для зменшення вартості освітньої послуги або повернення коштів.

5. Права і обов'язки слухачів підготовчого відділення

5.1. Права та обов'язки слухачів підготовчого відділення та замовників додаткових освітніх послуг визначені чинним законодавством України, дійсним Положенням та іншими нормативними документами Університету.

5.2. Слухачі підготовчого відділення, які навчаються на відділенні, мають право:

на отримання освітніх послуг на достатньому професійному рівні;

на своєчасне отримання завдань і консультацій з фахівцями;

на отримання інформації про умови прийому на відділення, порядок проведення занять, терміни навчання і вимоги до слухачів;

на забезпечення українознавчим компонентом, психологічну підтримку, професійну орієнтацію;

на захист персональних даних відповідно до законодавства України.

5.3. Слухачі підготовчого відділення зобов'язані:

1) своєчасно і регулярно відвідувати заняття;

2) в повному обсязі виконувати завдання, які передбаченні навчальними планами і програмами;

3) дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету, чинного законодавства.

5.4. Замовники додаткових освітніх послуг зобов'язані:

1) своєчасно вносити сплату за навчання, відповідно до укладених договорів.

5.5. Слухачі підготовчого відділення можуть бути відраховані з таких

причин: слухач не дотримується правил внутрішнього розпорядку; слухач не приступив до навчання; замовник не вносить своєчасно сплату за навчання. Відрахування проводиться наказом ректора університету.

5.6. Університет має право в односторонньому порядку розірвати договір у разі систематичного порушення слухачем умов навчання або договору.

6. Випускники підготовчого відділення

6.1. Випускниками підготовчого відділення вважаються особи, які повністю виконали навчальний план, засвоїли програми відповідних дисциплін та успішно склали випускні екзамени з кожного навчального предмета.

6.2. Випускники підготовчого відділення отримують свідоцтво про навчання на підготовчому відділенні (далі - свідоцтво) в електронній формі з переліком курсів вивчених дисциплін та оцінок відповідних випускних екзаменів.

6.3. Випускники підготовчого відділення в рік отримання свідоцтва в разі вступу на навчання для здобуття вищої освіти до закладу вищої освіти, в якому вони проходили підготовку, на спеціальності, яким надається особлива підтримка, отримують 15 додаткових балів до конкурсного балу за особливі успіхи у навчанні.

7. Фінансування діяльності

7.1. Відділення функціонує, спираючись на матеріально-технічну базу та науково-інтелектуальний потенціал університету.

7.2. Відділення виконує свої функції за рахунок коштів, передбачених відповідними кошторисами. Кошти, отримані за надання платних послуг, витрачаються на утримання підготовчого відділення відповідно до кошторису доходів та видатків, згідно з кодами економічної класифікації. Кошториси

узгоджуються з головним бухгалтером і затверджуються ректором університету.

7.3. Складовими вартості витрат є:

- витрати на оплату праці працівників;
- нарахування на фонд оплати праці відповідно до законодавства;
- безпосередні витрати на оплату послуг інших організацій;
- капітальні витрати;
- індексація заробітної плати, інші витрати відповідно до чинного законодавства.

7.4. Оплата навчання слухачів відділення встановлюється згідно затвердженого кошторису. Встановлення вартості платної освітньої послуги здійснюється на базі економічно-обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням. Університет може диференціювати розмір плати за надання платної освітньої послуги виходячи з обсягу набору, співвідношення попиту та пропозиції за конкретними напрямками (предметами).

7.5. Оплата освітніх послуг, що надаються університетом слухачам відділення, здійснюється за договорами за рахунок власних коштів замовника або інших, не заборонених законодавством України, джерел.

7.6. Розмір плати встановлюється за весь період надання освітньої послуги і не може змінюватись. Плата за навчання вноситься до початку занять на реєстраційний рахунок спеціального фонду Університету, відкритий в органах Державної казначейської служби України.

7.7. У разі навчання на підготовчому відділенні за денною формою слухачі підготовчого відділення, які належать до категорій осіб, зазначених у підпунктах 1-4 пункту 2.1 цього Положення, та зараховані на навчання на підготовчому відділенні за рахунок коштів фізичних осіб, забезпечуються правом на надання державних грантів на навчання, компенсацію витрат на проживання у гуртожитках (в разі поселення) та виплату споживчої допомоги у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб,

встановленого на 1 січня календарного року на одну особу, в розрахунку на місяць за рахунок коштів державного бюджету.

Дія абзацу першого цього пункту не поширюється на фізичних осіб, що є учасниками експериментального проекту, щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, допомога, яким була надано відповідно до Порядку реалізації експериментального проекту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2025 р. № 318 “Про реалізацію експериментального проекту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України” (Офіційний вісник України, 2025 р., № 32, ст. 2141).

7.8. Підготовка, забезпечення та проведення навчання за державні гранти на навчання на підготовчому відділенні закладів вищої освіти, що є учасниками експериментального проекту, здійснюється відповідно до договору, який укладається між МОН та закладом вищої освіти, примірна форма якого затверджується МОН. Оплата за відповідними договорами здійснюється на рахунки спеціального фонду закладів вищої освіти.

7.9. Розмір державного гранта на навчання визначається як добуток тривалості навчання (у місяцях) та розміру гранта на місяць навчання, яка встановлюється на рівні вартості одного місяця навчання, розрахованої закладом вищої освіти відповідно до законодавства. Розмір гранта на місяць навчання не може перевищувати 3 тис. гривень. Державний грант виплачується одноразово протягом місяця після видання МОН наказу про його надання.

7.10. Слухачу підготовчого відділення в разі наявності в нього встановленого мобільного додатка Порталу Дія (Дія) на електронному носії, критерії якого підтримують його використання, та проходження слухачем

електронної ідентифікації та автентифікації, автоматично надходить сертифікат засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), що містить таку інформацію:

прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) слухача підготовчого відділення;

найменування закладу вищої освіти;

розмір державного гранта на навчання;

граничний строк підтвердження державного гранта на навчання;

ідентифікаційний номер державного гранта на навчання в Єдиній електронній базі (за наявності);

додаткові відомості (за наявності).

Після отримання сертифіката слухач підготовчого відділення може підтвердити або відмовитися від отримання державного гранта на навчання.

7.11. Відомості про здобувачів освіти, необхідні для формування сертифіката, формуються МОН на основі інформації з Єдиної електронної бази та передаються до Мінцифри (за наявності технічної можливості) за узгодженим графіком шляхом електронної інформаційної взаємодії в установленому законодавством порядку.

Підтвердження надання державного гранта на навчання, сформоване засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості), завершується накладенням віддаленого кваліфікованого електронного підпису “Дія. Підпис” (“Дія ID”).

Сформоване підтвердження та відомості про надання державних грантів на навчання передаються засобами мобільного додатка Порталу Дія (Дія) (за наявності технічної можливості) шляхом електронної інформаційної взаємодії до Єдиної електронної бази.

7.12. Державний грант на навчання виплачується до:

1 березня - у разі коли наказ про його надання слухачу підготовчого відділення затверджено МОН до 1 січня;

1 травня, - якщо наказ на його надання затверджено МОН після 1 січня.

7.13. Надання державного гранта на навчання припиняється в разі подання слухачем підготовчого відділення звернення про припинення надання державного гранта на навчання до МОН, відрахування слухача підготовчого відділення, про що закладом вищої освіти вноситься відповідна інформація до Єдиної електронної бази.

Надання державного гранта на навчання припиняється з 1 числа місяця, що настає після дати подання до МОН звернення про припинення надання державного гранта на навчання, або з 1 числа місяця, що настає після закінчення 30-денного календарного строку після зазначеної в Єдиній електронній базі дати відрахування слухача підготовчого відділення.

Надання державного гранта на навчання слухачу підготовчого відділення припиняється наказом МОН із зазначенням дати припинення протягом 10 робочих днів після виявлення обставин, передбачених абзацом першим цього пункту.

Залишок невикористаних коштів державного гранта на навчання перераховується з відповідного рахунка закладу вищої освіти до державного бюджету відповідно до договору про участь закладу вищої освіти в реалізації експериментального проекту, укладеного відповідно до цього Порядку.

7.14. Виплата державних грантів на навчання та споживчої допомоги здійснюється в межах відповідних бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік закладам освіти за місцем навчання слухача підготовчого відділення, на:

відповідні рахунки для зарахування до спеціального фонду державного бюджету власних надходжень бюджетних установ, відкриті в органах Казначейства закладам вищої освіти державної, комунальної форми власності;

поточні рахунки, відкриті в банках закладам вищої освіти приватної форми власності;

небюджетні рахунки, відкриті в органах Казначейства закладам вищої освіти, що створені в організаційно-правовій формі державного некомерційного підприємства.

8. Закриття відділення

8.1. Закриття відділення здійснюється на підставі рішення Вченої ради університету із забезпеченням завершення навчання слухачів.

ПОГОДЖЕНО

Головний бухгалтер

Людмила РОЗУМЕЙКО

Провідний юрисконсульт

Наталія ПРЕДМЕСТНІКОВА

Виконавець
Ольга ПРОКОФ'ЄВА